

Анонимизиран текст

Превод

C-372/22 - 1

Дело C-372/22

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

9 юни 2022 г.

Запитваща юрисдикция:

Tribunal d'arrondissement (Люксембург)

Дата на акта за преюдициално запитване:

8 юни 2022 г.

Жалбоподател:

CM

Ответник:

DN

[...] *Решение* [...] от 8 юни 2022 г.

[...]

м е ж д у:

[...] CM, роден на [...] 1979 г. в [...] (Франция), пребиваващ в [...] Люксембург,
[...],

жалбоподател [...],

[...] и:

[...] DN, родена на [...] 1978 г. в [...] (Франция), пребиваваща в [...] (Франция), [...]

ответник [...],

[...]

ПРОЦЕДУРА

Като взе предвид решението [...] от 1 декември 2020 г. за спиране на производството до произнасянето на съдията по семейни дела при Tribunal judiciaire de Nanterre (Район съд Нантер, Франция) относно неговата международна териториална компетентност [...].

[...]

Предмет на продължаващото производство

[...] съдията по семейни дела е насрочил заседание за 11 май 2022 г. за излагане накратко на становищата по отношение на висящото производство и на международната териториална компетентност.

[...] СМ счита настоящия съд за международно териториално компетентен на основание член 9, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност (наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 2201/2003“), тъй като критерий за компетентност по време съгласно този член било законното преместване, при което датата на съдебното решение нямала никакво значение; така, доколкото в решението [...] от 12 юни 2020 г. [...] за дата на преместването е определен 30 август 2020 г., [...] той счита, че е бил в правото си да сезира люксембургския съдия по семейни дела до 30 ноември 2020 г. С оглед на постановените във Франция решения вече нямало налице висящ процес по смисъла на член 19 от Регламент (ЕО) № 2201/2003. Член 9, параграф 1 от този регламент трябвало да се прилага с предимство спрямо член 15, тъй като член 8 изрично препраща към него. Освен това условията по член 15, параграф 1 били кумулативни, а не самостоятелно посочени, тъй че съдията по семейни дела към настоящия съд бил по-подходящ, за да се произнесе, тъй като бил запознат с децата и с обстоятелствата по делото. Доколкото френският съд се отказал от компетентност, прилагането на член 15 в този случай щяло да бъде форма на отказ от правосъдие.

[...] DN също така счита с оглед на постановените френски решения, че вече няма налице висящ процес. Според нея обаче в случая следва да се приложи член 15 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 и формално изразява съгласие с прехвърлянето в друг съд, каквото е изискването в края на параграф 2 от този член. Тя твърди, че в случая са изпълнени всички приложими критерии по член 15, параграф 3, поради което френските съдилища били по-подходящи да разгледат делото от люксембургските.

Факти и предходни актове

С решение [...] от 12 юни 2020 г., по молба на общите малолетни деца [...] AF и [...] BG, съдията по семейни дела е приел следното:

„(...) определя законното местоживеее и обичайното местопребиваване на общите малолетни деца [...] AF, роден през 2009 г., и [...] BG, родена през 2010 г., в [...] DN, считано от 31 август 2020 г,

определя [...] в полза на СМ право на лични отношения и настаняване на общите непълнолетни деца [...] AF и [...] BG при следните условия, считано от 31 август 2020 г., освен ако страните не се споразумеят за друго:

[...] [условия за упражняване на правото на лични отношения с децата]“

Решението е влязло в сила [...].

Следва да се припомни, че в настоящия случай след постановяването на решението [...] от 1 декември 2020 г. съдията по семейни дела към настоящия съд е спрял производството в съответствие с член 19 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 и член 12 от Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка, до произнасянето на съдията по семейни дела към Tribunal judiciaire de Nanterre по въпроса за своята международна териториална компетентност.

С решение от 17 септември 2021 г. съдията по семейни дела към Tribunal judiciaire de Nanterre е постановил следното решение на основание членове 8 и 9 от Регламент (ЕО) № 2201/2003:

„(...) - на 14 октомври 2020 г., т.е. в срок от три месеца след законното преместване на непълнолетните деца, [...] СМ е подала молба до Tribunal d'arrondissement de Luxembourg [Окръжен съд Люксембург] с искане за промяна на условията за упражняване на правото на лични отношения и на настаняване [...]

- по никакъв начин не изглежда [...] СМ да е признала компетентността на френските съдилища.

Поради това с оглед на горепосочените разпоредби Tribunal judiciaire de Nanterre няма териториална компетентност.

[...]“.

С решение от 3 март 2022 г. Cour d'appel de Versailles (Апелативен съд Версай, Франция) приема, че „не е сезиран с [апелативната] жалба, подадена от [...] DN [...]“.

[...]

Мотиви за решението

В решението [...] от 12 юни 2020 г. се посочва:

- от една страна, следните мотиви са изведени от интереса на децата [...] AF и [...] BG да бъде отложена промяната на законното местоживееие и обичайното местопребиваване: „за да могат децата да завършат учебната година в Люксембург, така че възможно най-малко да бъдат засегнати възможните и вече предвидени планове за лятната ваканция, трябва да се приеме 31 август 2020 г. за дата на настъпването на тази промяна, в навечерието на откриването на новата учебна година в [...] (Франция)“;

[...]

По силата на така предоставеното отсрочване подаването на молбата на [...] CM на 14 октомври 2020 г. до настоящия съд, т.е. шест дни след подаването на молбата на [...] DN в Нантер (Франция), наистина е направено по-малко от три месеца след действителното преместване на децата, състояло се на 30 август 2020 г., но също така повече от четири месеца след постановяване на съдебното решение [...] от 12 юни 2020 г., с което е решено осъществяването на това преместване и което впоследствие е станало окончателно.

Съдът на Европейския съюз (СЕС) се е произнесъл по член 15 от Регламент (ЕО) № 2201/2003:

- „член 15, параграф 1 от Регламент № 2201/2003 трябва да се тълкува в смисъл, че: за да може да приеме, че съд на друга държава членка, с която детето има особена връзка, е по-подходящ, компетентният съд на държава членка трябва да се увери, че прехвърлянето на делото на подобен съд е от естество да придаде реална и конкретна добавена стойност на разглеждането на това дело, с оглед по-конкретно на приложимите в посочената друга държава членка процесуални правила; за да може да приеме, че подобно прехвърляне съответства на висшия интерес на детето, компетентният съд на държава членка трябва по-конкретно да се увери, че то няма

да има негативно отражение върху положението на детето“ (СЕС, 27 октомври 2016 г., дело С-428/15);

- „член 15 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с които се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000, трябва да се тълкува в смисъл, че не е приложим в положение като разглежданото по делото в главното производство, в което двете сезирани съдилища са компетентни по съществуващото на делото по силата съответно на членове 12 и 8 от този регламент“ (СЕС, 27 октомври 2016 г., дело С-478/17).

Предвидените в член 15, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 четири релевантни критерия (петият критерий, свързан с „мерките за закрила на детето“, не е приложим в настоящия случай) за наличието на особена връзка, макар в текста да са посочени алтернативно, в случая с [...] AF и [...] BG са налице кумулативно:

- а) след преместването на 31 август 2020 г. децата очевидно са придобили обичайно местопребиваване във Франция,
- б) преди това децата са имали вече обичайно местопребиваване във Франция, като във връзка с това в постановено по отношение на страните решение [...] от 21 януари 2019 г. се посочва, че „двете страни са родом от региона на Париж и семейството е пребивавало там до преместването си в Люксембург, което за [...] СМ е настъпило на 1 юли 2015 г., а за [...] DN [...] — [в] края на август 2015 г.“,
- в) и двете деца имат френско гражданство,
- г) майка им [...] DN има обичайно местопребиваване във Франция.

Освен това, предвид фактите по делото, за съдията по семейни дела към настоящия съд всяко действие по разследване, необходимостта от което трябва да се счита за вероятна, с оглед на възрастта на децата и факта, че решението [...] от 12 юни 2020 г. датира отпреди почти две години, ще изисква или прилагането на Регламент (ЕС) 2020/1783 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2020 година относно сътрудничеството между съдилища на държавите членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела (приложим от 1 юли 2022 г.), или ще създаде трудности, свързани с географското разстояние (например за изслушване на непълнолетните лица съгласно член 388-1 от Гражданския кодекс). Накрая, в случай че бъде допусната молбата на [...] СМ относно условията за упражняване на правото му на лични отношения и настаняване, френският съд по семейни въпроси ще бъде по-подходящ да

прецени фактическото положение на децата, които от 30 август 2020 г. пребивават обичайно на френска територия, и да определи, ако е уместно, условия за упражняване на това право, които са съответстващи на социалната рамка и на конкретно предлаганите възможности; следователно ще става дума именно за „реална и конкретна добавена стойност“, както е отбелязано в посоченото по-горе решение на СЕС от 27 октомври 2016 г.

За да обяви, че не разполага с териториална компетентност, съдията по семейни дела към Tribunal judiciaire de Nanterre е приел имплицитно, но по необходимост, че член 9, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2201/2003, предвиден „по силата на изключение от член 8“ от същия регламент, се прилага независимо от същия този член [...] [8, който установява] принципна компетентност, не допускаща съгласно решението на СЕС от 4 октомври 2018 г. прилагането на член 15, който започва с формулировката „[п]о силата на изключение...“.

При така описаните условия, за да се отговори на изложените от страните основания във връзка с определянето на международната териториална компетентност, в настоящото дело следва да се изясни взаимоотношението между член 9, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 и членове 8 и 15 от същия регламент. Трябва също така да се гарантира, че субсидиарната компетентност по член 9, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 не предоставя евентуално — фактически и чрез разширително тълкуване — основание за излагане пред съда на съображения от чисто тактическо естество (например: улеснения, свързани с процесуални срокове и процесуални предпоставки, които са различни в различните държави членки; ползването на критерия за *ad hoc* компетентност по член 3, буква г) от Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка, който единствен в настоящото дело би позволил установяването на международна териториална компетентност на люксембургския съдия по семейни дела).

Поради това следва производството да бъде спряно и да се отправи запитване до Съда на Европейския съюз по въпросите, изложени в диспозитива на настоящото решение [...].

ПО ИЗЛОЖЕНИТЕ СЪОБРАЖЕНИЯ,

[...] спира производството и отправя до Съда на Европейския съюз следните въпроси:

- I. Приложим ли е член 9, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, по отношение на:

- а) искане за промяна на правото на лични отношения по смисъла на член 2, параграф 10 от същия регламент, подадено от носителя на това право въз основа на съдебно решение, имащо отложено действие по съображения, свързани с интересите на децата, което е окончателно и придобило сила на пресъдено нещо, и е постановено в държавата на предишното обичайно местопребиваване на децата повече от четири месеца преди сезирането на съда по член 9, параграф 1,
- б) при това като се изключва предвидената в член 8 от Регламента принципна компетентност,

въпреки уточнението в съображение 12 от този регламент, че „[о]снованията за определяне на компетентността по делата за родителската отговорност, създадени с настоящ[ия регламент], са оформени в светлината на най-добрия интерес на детето и особено на критерия на близостта[; т]ова означава, че компетентността на първо място трябва да се отнася към държавата членка на обичайното пребиваване на детето, освен в няко[и] случаи на промяна на пребиваването на детето (...)“?

II. При утвърдителен отговор на първия въпрос, съществуващата по този начин компетентност съгласно член 9, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, която е предвидена „по силата на изключение от член 8“ от този регламент, противопоставя ли се на прилагането на член 15 от същия регламент, предвиден „по силата на изключение“ и „когато това е в най-добър интерес за детето“?

[...]